

**แนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4**
**Guidelines for internal quality assurance of primary school administrators
under nakhon sawan primary educational service area office 1
according to the Sammappadhāna 4**

สุธิตา อิ่มสมบัติ¹, วรฤต เทื่อนช้าง², พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ³
Sutida Imsombut¹, Worrakrit Thuenchang², Phrakhrusrisuthamniwit³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4 วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นแบบผสานวิธี โดยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 297 คน โดยเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4 พบว่า ได้แนวทาง 6 ด้านได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักสัมมนา 4 พบว่า ผู้บริหาร และครู ควรมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสัมมนา 4 พบว่า ผู้บริหารได้มีการระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการที่มีบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักสัมมนา 4 พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันกับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนางานประกันให้มีคุณภาพ 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาใน

¹ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์, E-mail. imsombutsutida@gmail.com

² รองศาสตราจารย์, ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

³ รองศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

สถานศึกษา ตามหลักสัมมัตตปธาน 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามหลักสัมมัตตปธาน 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ติดตาม การดำเนินงาน มีระบบสารสนเทศที่จะเก็บข้อมูลที่สำคัญได้อย่างครบถ้วน และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามหลักสัมมัตตปธาน 4 พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และมีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง และต่อสาธารณชน เพื่อให้งานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายใน, โรงเรียนประถมศึกษา, สัมมัตตปธาน 4

Abstract

The objective of this research was to study the status of guidelines for the internal quality assurance of the primary school administrators under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1 with the 4 principles of effort. This research applied Qualitative Research and Quantitative Research. The sample was 297 school administrators and teachers. The research instruments were the questionnaire with 0.983 of reliability and the interview form. The statistics used percentage, mean, and standard deviation for the data analysis. The research results found that appropriate guidelines for the internal quality assurance of the primary school administrators under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1 with the 4 principles of effort had 6 aspects: 1) determining the educational standard of schools found that the administrators and teachers should study the related documents, 2) making the educational developmental plan for the schools focusing on the quality according to the educational standard found that the administrators should brainstorm for analyzing the strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles of the schools in the form of the Committee consisting of the external people, 3) operating in the educational management developmental plan of the schools found that the administrators, teachers, and educational personnel should analyze and synthesize the results of operating in the educational management developmental plan together for developing the quality assurance, 4) evaluating and checking the educational quality of the schools found that the schools administrators

should appoint the Committee for collecting the internal quality assurance information systematically, 5) following up the results of operation for developing the school quality found that the school administrators should manage the education and follow up the operation with the involved people, and have the information system for collecting the important information completely, and 6) making the Self - Assessment Report: SAR found that the administrators should make the order for appointing the Committee, make the Self-Assessment Report: SAR, and publish the Self - Assessment Report : SAR to the public for developing the educational quality assurance continuously.

Keyword: internal quality assurance, primary schools, the 4 principles of effort

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากข้อกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่านโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญกับโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชนในประเทศ ดังนั้นเด็กและเยาวชนซึ่งคือผู้เรียนจึงเป็นผู้เลือกที่จะได้รับการศึกษา ในสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งตามความต้องการ ในขณะที่สถานศึกษาเป็นผู้เลือกการตัดสินใจที่จะเลือกรับการศึกษาในสถานศึกษาใดนั้น ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับการศึกษาคือ คุณภาพ ของสถานศึกษานั้น ๆ คุณลักษณะใดของสถานศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพ จึงเป็นคำถามที่ผู้เรียนและผู้ปกครองใคร่หาคำตอบ สถานศึกษาซึ่งให้บริการด้านการศึกษาก็ต้องตระหนักในคำถามนี้ และพยายามวางแผนดำเนินการ ติดตาม และควบคุม ให้ดำเนินงานทุกอย่างในสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โดยการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีมาตรฐานหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก เข้าประเมินและให้การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย เริ่มปรากฏอย่างชัดเจนใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตราที่ 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ได้ปรับแนวทางเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาประเทศไทย ดังนี้ มาตราที่ 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาชั้น

พื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁴

จุดเริ่มต้นของการประกันคุณภาพเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2493 โดยมีการนำระบบการประกันคุณภาพไปใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งของต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นกระบวนการผลิตที่ป้องกัน ความผิดพลาดของผลิตภัณฑ์ต่างๆ แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพได้เคลื่อนจากอุตสาหกรรมการผลิต ไปสู่การศึกษา ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งการศึกษามีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก อีกทั้งมีมุมมองซับซ้อนและหลากหลาย มิติจึงมีความยุ่งยากในการกำหนดคุณสมบัติของการศึกษา อย่างไรก็ตามการประกันคุณภาพการศึกษาก็ยังคงเป็นเครื่องมือสำหรับการวัดกระบวนการจัดการศึกษา ว่าเป็นมาตรฐาน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน กำหนดไว้หรือไม่ การมีคุณภาพการศึกษา คือการที่ผู้เรียน มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา อันเนื่องมาจากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ไม่ว่าจะจัดโดยรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในสถาบันอื่นใด ได้กำหนดให้มีระบบนิเทศ เพื่อติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงจัดตั้งองค์กร และกำหนดกลไกเพื่อรองรับการดำเนินงานเรื่องมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา⁵

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุก ระดับและบุคคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยหลักการ วิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพสมัยใหม่ที่เน้นสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียน จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยที่ความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น ความรับผิดชอบของสถานศึกษาโดยร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อ ประเมินความก้าวหน้าหรือการประเมิน คุณภาพภายนอกเพื่อการตรวจสอบ ยืนยันผลการประเมิน คุณภาพภายในนั้น จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการกระตุ้น การปฏิบัติงานในด้านบริหารและจัดการศึกษา นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษายังเป็นการกำหนด ความคาดหวังให้แก่ครูผู้บริหาร ผู้ปกครอง

⁴ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการศึกษาที่ยั่งยืน, พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร : หจ.ก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย,จำกัด, 2563), หน้า 348.

⁵ สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา, ข้อเสนอสรุปการประชุมสัมมนาความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร, 2549), หน้า 10.

ประชาชน ชุมชน สังคม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา หากไม่มีมาตรฐานการศึกษา สาธารณชนก็จะไม่ทราบว่าสาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษา อยู่ที่ใดการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันต้องไปในทิศทางใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนา ในเรื่องใดบ้างที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน เนื่องจาก ไม่มีเครื่องชี้วัดเทียบเคียง ทำให้ขาดความรับผิดชอบต่อสาธารณชน การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความรับผิดชอบ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งครูต้องจัดการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ การบริหารจัดการ ตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริม สนับสนุน และเสนอต่อหน่วยงานโดยต้นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงนโยบายของรัฐ และมาตรฐานยังเป็นแนวทางให้ สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชนและสังคมต่อไปคุณภาพของผู้เรียน ผู้รับบริการ พิจารณาจากผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เข้ารับการอบรม ผู้รับบริการของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในปีงบประมาณนั้น ๆ รวมถึงพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย จุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี การประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบ และประเมินตนเองตามสภาพ และบริบทของสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดค่าเป้าหมายผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลเทียบเคียงตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตาม ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงเป็นไปตามภารกิจ ของสถานศึกษาหรือไม่ โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนา⁶

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายใน จึงมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการดำเนินการประกันคุณภาพจึงมีแนวคิดเกี่ยวกับระบบการทำงานซึ่งมีความสัมพันธ์ และต่อเนื่องกัน การควบคุมคุณภาพเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน การวางแผน และการดำเนินงาน ตามแผน โดยมีการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน มีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เหมาะสม ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เป็นตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ของแต่ละสถานศึกษา และต้นสังกัดรวมทั้งเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาตามกรอบแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน แต่การดำเนินงานดังกล่าวยังมีปัญหา อุปสรรค

⁶ เพ็ญศรี ทศพร, การประกันคุณภาพการศึกษา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://shorturl.asia/AKIBd> [21 มีนาคม 2565].

การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และบรรลุเป้าหมายนักบริหารต้องมีหลักธรรมหรือนำธรรมะข้อใดข้อหนึ่งมาเป็นแนวทางปฏิบัติ จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นบุคลากรในองค์กรจะทำงานเป็นทีมได้ดียิ่งขึ้นจะต้องมี นักบริหารที่ดีในทางธรรม คือต้องมีปธาน 4 คือ ธรรมที่มีความพยายามโดยชอบธรรม มีอรรถวิเคราะหว่า สัมปัตตธรรมทั้งหลายมีความพยายามโดยชอบธรรม ด้วยการอาศัยธรรมชาตินั้น ฉะนั้นธรรมชาติที่เป็นเหตุแห่งความเพียรนั้น จึงเชื่อว่าสัมมปปธาน ได้แก่ วิริยะ เจตสิก ซึ่งต้องเป็นวิริยะอย่างแรงกล้า (ไม่ใช่อย่างสามัญ) ที่อยู่ในกุศลขณะเท่านั้น วิริยะที่อยู่ในกิริยาขณะ ไม่เป็นสัมมปปธาน เพราะพระอรหันต์ทั้งหลาย ย่อมพ้นจากหน้าที่การทำงานที่เกี่ยวกับการประหาณอกุศล แหล่งและกระทำให้กุศลเกิดเสียแล้ว วิริยะที่อยู่ในผลจิต ไม่เป็นสัมมปปธาน เพราะไม่เกี่ยวข้อง กับหน้าที่ทั้ง 4 ของวิริยะ เป็นสัมมปปธานและตัวเองเป็นวิบากอยู่แล้ว องค์ประกอบของสัมมปปธาน 4 คือ 1) สังวรปธาน ได้แก่ เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นภายในจิตใจ ในขั้นของการปฏิบัติ นั้น ทรงสอนให้ปลูกฝังความพอใจในการที่จะสำรวมระวัง เพื่อไม่ให้บาปเกิดขึ้นภายในจิต อันได้แก่ การสำรวมอินทรีย์ทั้ง 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เวลาเห็นรูปฟังเสียงดมกลิ่น ลิ้มรส ถูกต้อง โภชนูปะยะ รู้ธรรมารมณ์ด้วยใจ ไม่มีความยินดียินร้ายเกิดขึ้นครอบงำจิตได้ แต่การปฏิบัติเช่นนี้จะต้องอาศัยความพยายาม ประราธความเพียร คือมีการกระทำที่ติดต่อสืบเนื่องกัน ไปสามารถสำรวจได้มากน้อยแค่ไหนเพียงใด ก็ประครองจิตไว้ คือรักษาคุณภาพจิตไว้ในฐานะ นั้นๆ แล้วพยายามสำรวมระวังต่อไป 2) ปหานปธาน เพียรพยายามที่ละบาป ละอกุศล ซึ่งมีอยู่แล้วภายในจิตใจโดยอาศัย การพิจารณาเห็นโทษของบาป ของอกุศลที่มีอยู่ภายในจิตแห่งตนแล้ว ปลูกฝังความพอใจในอันที่จะละบาปอกุศลเหล่านั้นไปจากจิต และใช้ความพยายาม ประราธความเพียรมีการกระทำติดต่ สามารถละบาปอกุศลได้จะมากหรือน้อยก็ตาม ก็พยายามรักษาคุณภาพจิตเอาไว้ในจุดนั้น 3) ภวานापธาน เพียรพยายามที่จะกระทำให้กุศลเกิด ได้แก่ ความดีทั้งหลายที่ยังไม่ เกิดให้เกิดขึ้น 4) อนรัคขนาปธาน การพยายามรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมไปในขั้นนี้ก็มีนัย เช่นเดียวกัน คือต้องปลูกฝัง ความพอใจให้กุศลความดีมีอยู่ เป็นอยู่ภายในจิต⁷

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญการประกันคุณภาพภายในมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4 เพื่อนำผลวิจัยไปเสนอแนะผู้บริหารทุกระดับในการเตรียมความพร้อมรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

⁷ พระครูพินัยสังฆการ (สมชาย จิตตคุตโต), แนวทางการเสริมสร้างความเพียรแก่เยาวชนไทยในสังคมปัจจุบัน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://shorturl.asia/PysN1>, [21 มีนาคม 2565].

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอแนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักปธาน 4

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักปธาน 4 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประยุกต์กับหลักสัมปธาน 4

วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 297 คน ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

แนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักปธาน 4 พบว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลแต่ละด้านได้ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางฯ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562 มีการจัดตั้งคณะทำงาน โดยมีตัวแทนจากชุมชน กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2562 มีการวิเคราะห์ ถึงจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เหมาะสม

2. การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารควรใช้แนวทางการ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ ความผิดพลาด แล้วนำผลมาปรับใช้กับบริบทโรงเรียนในการจัดทำแผนการดำเนินงานประกัน

คุณภาพ มีการร่วมประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ นำแผนพัฒนาคุณภาพจากการร่วมกันประชุม ไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหาร และครู ได้ร่วมกันศึกษา และวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกันกับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนางานประกันให้มีคุณภาพ และดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเข้ามาร่วมการประเมินผล มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผ่านกระบวนการจัดเก็บข้อมูลระบบสารสนเทศ เพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ถูกต้อง และเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล จากกลุ่มงาน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมารับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ติดตามการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลของการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างดำเนินการ และผลของการพัฒนา เพื่อนำมาข้อมูลดังกล่าว มาใช้ในการวางแผนในการจัดการศึกษา และสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อที่ผลจากการจัดทำประเมินตนเอง ผลจากการดำเนินงาน การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จะเป็นไปตามสภาพจริง มีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินของสถานศึกษาต่อสาธารณชน และผู้เกี่ยวข้องให้รับทราบ แล้วนำเสนอรายงานผลในการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1.แนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4 พบว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักสัมมนา 4 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารและครูกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษา และวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้เพราะการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางฯ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562 มีการจัดตั้งคณะทำงานโดยมีตัวแทนจากชุมชนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2562 มีการวิเคราะห์ ถึงจุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เหมาะสม มีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราธนา อังคประสาชชัย⁸ พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพเป็นข้าราชการ มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยแรงจูงใจภายในลักษณะงานประกันคุณภาพการศึกษามีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด

2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสัมมนา 4 พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายผู้บริหารควรใช้แนวทาง SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ ความผิดพลาด แล้วนำผลมาปรับใช้กับบริบทโรงเรียนในการจัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สุนธมัย⁹ พบว่า ทศนคติของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ต้องงานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ การมีคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานของหน่วยงาน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

3) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักสัมมนา 4 พบว่าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและทีมงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีอย่างสม่ำเสมอ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาร่วมการประเมินผลควรมาจากผู้มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพ เช่น ครูผู้ดูแลงานประกันของโรงเรียน หรือ ศึกษาพิเศษที่ดูแลงานประกันของเขตพื้นที่

⁸ ปราธนา อังคประสาชชัย, “ปัจจัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก”, หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555). หน้าบทคัดย่อ.

⁹ สุจิตรา สุนธมัย, “ทัศนคติและการมีส่วนร่วมต้องงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร”, วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2555), หน้า 1-2.

การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร ถาวรอธิวาสน์, และคณะ¹⁰ พบว่า บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ คือ ขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ผลการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษา

4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามหลักสัมมนัปธาน 4 พบว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารนำผลการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดร่วมกับคณะครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา สนเผือก¹¹ พบว่า การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสัมมนัปธาน 4 พบว่า การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารตรวจสอบข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา¹² กล่าวถึง การติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และ สารสนเทศที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นแนวโน้มในการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือ ถอยลง มีการปรับปรุงหรือพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จึงมีการดำเนินการทุกปี ถือเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วย

6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามหลักสัมมนัปธาน 4 พบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทั่วไป ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ และกิจกรรมของสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นจะต้องทำเป็นระบบที่เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อที่จะเป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทพร สุดจำนงค์¹³ พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน มีส่วนร่วมด้านการปรับปรุงระบบมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.61 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.59 ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานซึ่งอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.53 และด้านการวางแผนซึ่งอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 3.43

¹⁰ สถาพร ถาวรอธิวาสน์ ผศ.ดร.และคณะ, การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (กระทรวงศึกษาธิการ 2555), หน้าบทคัดย่อ.

¹¹ กนิษฐา สนเผือก, รายงานการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่, 2556), หน้าบทคัดย่อ.

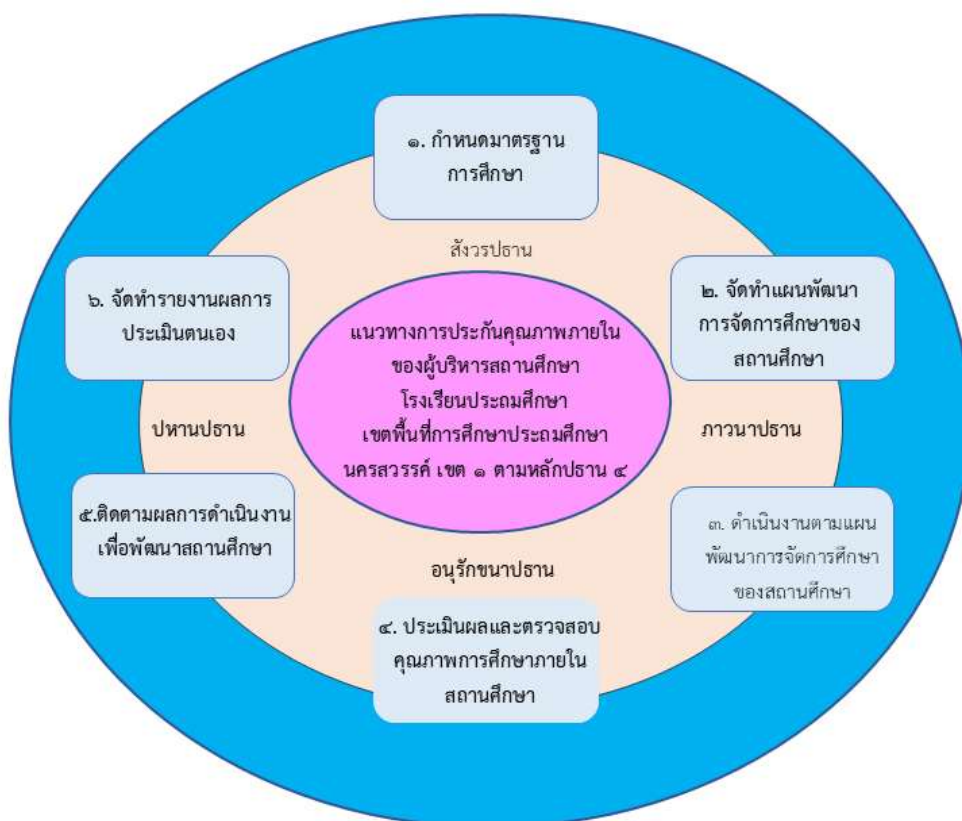
¹² สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), หน้า 87-88.

¹³ จันทพร สุดจำนงค์, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,(สาขาวิชาการบริหารทั่วไป: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560), หน้าบทคัดย่อ.

นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการวางแผนของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักสัมมนา 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สรุปผลการวิจัยเป็นองค์ความรู้ ทั้ง 6 ด้าน ได้ตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้มีข้อค้นพบคือ แนวทางการประกันคุณภาพภายในตามหลักปธาน 4 ประกอบไปด้วย สังวรปธาน ปหานปธาน ภาวนาปธานและอนุรักษนาปธานที่บูรณาการเป็นแนวทางในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ มีการวิเคราะห์ ถึงจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เหมาะสม 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ

สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรใช้แนวทางการ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และความผิดพลาด แล้วนำผลมาปรับใช้กับบริบทโรงเรียนในการจัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ มีการร่วมประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ นำแผนพัฒนาคุณภาพจากการร่วมกันประชุม ไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารและทีมงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างสม่ำเสมอ 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารนำผลการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดร่วมกับคณะครู 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลของการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างการทำงาน และผลของการพัฒนา เพื่อนำมาข้อมูลดังกล่าว มาใช้ในการวางแผนในการจัดการศึกษา และสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อที่ผลจากการจัดทำการประเมินตนเอง ผลจากการดำเนินงาน การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จะเป็นไปตามสภาพจริง มีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินของสถานศึกษาต่อสาธารณชน และผู้เกี่ยวข้องให้รับทราบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหาร ควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับการประกันคุณภาพจัดการศึกษา และควรทำเป็นนโยบายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของต้นสังกัด

2) สถานศึกษามีควรกรณีพิเศษ ติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง และรายงานผลการปรับปรุง ให้ทางผู้บริหาร และครูได้รับทราบเพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

2.ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรนำผลการศึกษาวิจัยแนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ตามหลักฐาน 4 ในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อนำไปใช้ในดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียน ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม แนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลการศึกษาในเชิงลึก
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครูของรัฐบาลและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา สนเผือก. “การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว”. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่, 2556.
- จันทร์พร สุดจำนง, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560).
- ปราธนา อังคประสารทชัย. “ปัจจัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก”. **หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต** (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการศึกษาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: บริษัท เซอร์วิท ซัพพลาย จำกัด, 2563.
- พระครูพินัยสังฆการ (สมชาย จิตตคุตโต). **แนวทางการเสริมสร้างความเพียรแก่เยาวชนไทยในพลังเพื่อการปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร, 2549.
- เพ็ญศรี ทศพร. **การประกันคุณภาพการศึกษา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://shorturl.asia/AKIBd>
- ราชภัฏจันทรเกษม**. กระทรวงศึกษาธิการ, 2555.
- สถาพร ถาวรธิดาสน. **การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยสังคมปัจจุบัน**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://shorturl.asia/PysN1>, [21 มีนาคม 2565].

สำนักทดสอบทางการศึกษา. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.
2553. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
2553.